

W związku z pytaniami zgłaszanymi przez organy celne oraz zainteresowane podmioty gospodarcze dotyczące stosowania *Instrukcji nadania kodu identyfikacyjnego (loginu), uzyskania klucza do bezpiecznej transmisji danych oraz rejestracji osób i podmiotów gospodarczych w Podsystemie Danych Referencyjnych (PDR) dla celów przesyłania elektronicznych zgłoszeń i pozostałych dokumentów do Systemów Celnych: CELINA, ECS, ICS oraz INTRASTAT*, Ministerstwo Finansów przedstawia odpowiedzi na istotne zagadnienia i powtarzające się pytania odnoszące się do tej *Instrukcji*.

1. Czy w przypadku, gdy podmiot gospodarczy ma zamiar wnioskować o rejestrację w PDR w pełnym zakresie przedmiotowym, tj. w zakresie systemów CELINA/ECS/ICS oraz INTRASTAT, to do obu rodzajów „Kart Rejestracji” załącza po jednym komplecie dokumentów rejestrowych (np. dwa odpisy z KRS)?

Tak, w opisanym przypadku występują dwa różne organy właściwe do rozpatrzenia sprawy. Organem właściwym dla Karty Rejestracji PDR jest dowolna placówka celna, natomiast dla Karty Rejestracji PDR/INTRASTAT jest to zawsze komórka ds. INTRASTAT w izbie celnej. Powyższe dotyczy także dokumentów załączanych do ewentualnej aktualizacji dokonywanej z wykorzystaniem obu Kart.

2. Dlaczego do Karty Rejestracji PDR/INTRASTAT nie należy dołączać upoważnień dla pracowników przedsiębiorcy? W myśl art. 99 ustawy Prawo celne, pracownik traktowany jest jako osoba trzecia, którą należy upoważnić w formie pisemnej do dokonywania zgłoszeń INTRASTAT w imieniu osoby zobowiązanej. Skoro zatem w Karcie Rejestracji należy wskazać wszystkie osoby/podmioty które będą uprawnione do przesyłania deklaracji INTRASTAT to zasadne byłoby dołączanie na tym etapie upoważnień również dla pracowników. Tym bardziej, że zgodnie z § 21 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zgłoszeń INTRASTAT, jeżeli zgłoszenie INTRASTAT dokonywane jest w imieniu osoby zobowiązanej przez jej przedstawiciela (czyli także przez pracownika) pisemne upoważnienie, o którym mowa w art. 99 ust. 1 ustawy Prawo celne, przedstawiane jest organowi celnemu najpóźniej w chwili dokonywania zgłoszenia INTRASTAT.

Odpowiadając na to pytanie należy zwrócić uwagę na brzmienie zapisu umieszczonego nad tabelą w Karcie rejestracji PDR/INTRASTAT, które jest następujące: „(...) jednocześnie informuję, iż stosownie do zakresu wystawionych przez podmiot upoważnień następujący reprezentanci zostali upoważnieni do przesyłania w imieniu podmiotu elektronicznych zgłoszeń INTRASTAT”. Biorąc pod uwagę, iż takie oświadczenie jest podpisane przez osoby upoważnione do reprezentowania osoby zobowiązanej przed organami celnymi, to przyjąć należy, że spełnia ono wszystkie wymagania, by zostać uznanym za formę pełnomocnictwa. W przypadku upoważnień „wewnętrznych”, w celu uproszczenia zasad postępowania dla podmiotów realizujących obowiązek rejestracji w PDR nie wymaga się, by zostało dołączone odrębne pełnomocnictwo - z uwagi jednak na fakt, że oświadczenie woli, zawarte w Karcie Rejestracji PDR jest formą pełnomocnictwa do dokonywania określonych czynności w imieniu osoby zobowiązanej, należy do Karty dołączyć dowód uiszczenia opłaty skarbowej należnej za złożenie pełnomocnictwa.

3. Jeżeli przedsiębiorca wnioskujący o rejestrację firmy w PDR w zakresie systemu INTRASTAT składa Kartę Rejestracji - PDR/INTRASTAT w oddziale celnym położonym w innej gminie niż komórka INTRASTAT izby celnej i dołącza do niej upoważnienie dla reprezentanta, to który organ podatkowy jest właściwy w zakresie opłaty skarbowej. Zgodnie bowiem z art. 12 ust 2 pkt 2 ustawy o opłacie skarbowej, organem właściwym do pobrania opłaty skarbowej jest wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy ze względu na miejsce złożenia dokumentu. Czy należy uznać, że oddział celny jest jedynie pośrednikiem przekazującym upoważnienia, a właściwym miejscem złożenia dokumentu jest komórka INTRASTAT izby celnej?

Tak, w omawianym przypadku oddział celny jest jedynie pośrednikiem przekazującym wnioski wraz z załącznikami do organu właściwego w sprawie rejestracji firmy w PDR w zakresie systemu INTRASTAT. W związku z powyższym, komórka ds. INTRASTAT w izbie celnej rozpatrując wniosek o rejestrację firmy w PDR w zakresie INTRASTAT, powinna zażądać dowodu zapłaty należnej opłaty skarbowej.

4. Czy jeżeli przedsiębiorca do obu rodzajów „Kart Rejestracji” załącza upoważnienie (np. ta sama osoba upoważniona jest w zakresie CELINY, ECS, INTRASTAT), to należy żądać dwóch opłat skarbowych? Opłacie skarbowej podlega bowiem złożenie dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa lub prokury albo jego odpisu, wypisu lub kopii (art. 1 ust 1 pkt 2 ustawy o opłacie skarbowej)?

Tak, opłata skarbową w omawianym przypadku będzie należna od pełnomocnictw załączonych do dwóch rodzajów Kart Rejestracji. Właściwym organem w sprawie opłaty skarbowej dla Karty Rejestracji PDR/INTRASTAT jest zawsze izba celna. Także w przypadku, gdy dokumenty składane są w oddziale celnym/urzędzie celnym wymagane jest załączenie dwóch opłat skarbowych, bo warunkiem rejestracji przez komórkę INTRASTAT jest przedstawienie dowodu uiszczenia opłaty skarbowej w organie podatkowym właściwym dla izby celnej.

5. Jaki będzie tryb postępowania z agencjami celnymi działającymi na obszarze kilku województw, w szczególności jeżeli wystawione na nie upoważnienie, np. w zakresie INTRASTAT obejmować będzie wszystkie zatrudnione osoby fizyczne? Czy podmioty te będą składały Kartę Rejestracji i ewentualne aktualizacje do wybranej przez siebie izby celnej?

Tak, agencja celna działająca na obszarze kilku województw powinna złożyć Kartę Rejestracji w wybranej placówce celnej (w przypadku systemu INTRASTAT – w dowolnej izbie celnej) i w tej jednostce rejestrującej dokonywać ewentualnych aktualizacji.

6. W Instrukcji jest mowa o dacie, od której ma obowiązywać aktualizacja danych. Na formularzach nie ma pola "Data obowiązywania aktualizacji", w którym przedsiębiorca mógłby ją wskazać. Jest tylko data sporządzenia wniosku (wraz z miejscem) i, ewentualnie, data wpływu do placówki administracji celnej w postaci pieczęci na wniosku. Jak rozwiązać ten problem?

Zgodnie z pkt 5.5. *Instrukcji* w przypadku aktualizacji danych wnioskodawca powinien odrębnie na wzorze wniosku o nadanie loginu po wyrazie „Wniosek” wstawić znak „/” i dopisać wyraz „Aktualizacja”. Datę obowiązywania aktualizacji można przekazać organowi celnemu w dowolnej formie pisemnej, niemniej Ministerstwo Finansów rekomenduje, aby

datę obowiązywania aktualizacji wpisać po wyrazie „Aktualizacja”. Podobne zasady należy stosować do aktualizacji Kart Rejestracji PDR.

7. Okres przejściowy dotyczy firm już zarejestrowanych. W jakim terminie firmy, których nie ma w PDR powinny zostać zarejestrowane? Czy do czasu rejestracji takich firm i powiązania ich z reprezentantami będą mogły działać na dotychczasowych zasadach.

Należy przyjąć, że firmy, które dotychczas uczestniczyły w obrocie towarowym za pośrednictwem „profesjonalnych” reprezentantów, lecz z różnych względów nie zostały zarejestrowane w PDR, także mają 90 dni na dopełnienie obowiązków rejestracyjnych (w zakresie systemu INTRASTAT do końca roku). Natomiast firmy, które dopiero zamierzają rozpocząć działalność w sferze związanej z przedmiotowymi systemami powinny się zarejestrować zgodnie z nowymi zasadami, przed przystąpieniem do pierwszej czynności w systemie.

8. Wiadomo, że do końca roku zgłoszenia INTRASTAT będą mogły być przesyłane wyłącznie w postaci dokumentu nie podpisanego kluczem do bezpiecznej transmisji danych, a co po nowym roku? Czy podmioty mają starać się o uzyskanie takiego klucza. Czy jeżeli ktoś posiada taki klucz dla potrzeb innych systemów będzie mógł go wykorzystywać również dla potrzeb INTRASTATU?

Jeżeli ktoś posiada klucz do bezpiecznej transmisji danych dla potrzeb innych systemów będzie mógł go wykorzystywać również dla potrzeb INTRASTATU. Stosowna informacja znajduje się na stronie MF w dwóch miejscach pod następującymi adresami: <http://www.mofnet.gov.pl/dokument.php?const=2&dzial=321&id=212068&typ=news> <http://www.mofnet.gov.pl/index.php?const=2&dzial=416&wysw=4&sub=sub15> oraz została przekazana do izb celnych z prośbą o jej upublicznienie.

W przypadku udostępnienia przez Ministerstwo Finansów komunikatu o uruchomieniu kanału e-mail dla systemu INTRASTAT, klucz ten będzie mógł być wykorzystywany także w tym systemie. Zawieszenie obowiązku posługiwania się kluczem w INTRASTAT pozostaje bez wpływu na to, że po 1 lipca br. firmy zgłaszające wyłącznie do systemu INTRASTAT, i nie posiadające jeszcze klucza, będą mogły wnioskować o jego uzyskanie na nowych zasadach.

9. We wstępie Instrukcji PDR napisane jest, że o rejestrację firmy wnioskuje sam przedsiębiorca, ewentualnie osoby uprawnione do jego reprezentacji wg: KRS, ewidencji działalności gospodarczej, statutu. Czy o rejestrację poszczególnych firm wnioskować będą mogły również agencje celne, które je reprezentują? Czy do złożenia stosownego wniosku przez Agencję Celną będzie wymagane odrębne upoważnienie oczywiście wystawione przez odpowiednie osoby zgodnie z zapisami np. KRS, czy ewentualnie wystarczy upoważnienie znajdujące się w ewidencji np. W05? Czy o rejestrację firmy w PDR będzie mógł wystąpić również upoważniony pracownik firmy lub ewentualnie inna, upoważniona na odpowiednich zasadach, osoba fizyczna?

W opisanym przypadku zastosowanie powinny mieć zasady stosowane w postępowaniu celnym. Zgodnie z art. 75 ustawy Prawo celne, z zastrzeżeniem art. 78 tej ustawy, przedstawicielem może być każda osoba, o której mowa w art. 4 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Celnego. Przedstawicielem może być, w szczególności, agencja celna, spedytor, przewoźnik. Jeżeli zatem zainteresowany przedsiębiorca upoważnił agencję celną do działania w jego imieniu, to

upoważniona agencja celna może wystąpić w imieniu tego przedsiębiorcy z wnioskiem o rejestrację jego mocodawcy w PDR. Pełnomocnictwo może mieć charakter ogólny do podejmowania wszelkich czynności przed organami celnymi albo charakter szczególny m.in. do wnioskowania o rejestrację firmy w PDR. Organ celny rejestrujący powinien w toku weryfikacji wniosku o rejestrację sprawdzić ważność i zakres takiego pełnomocnictwa.

Jeżeli upoważnienie było zarejestrowane w wykazie W05 lub w ewidencji rejestrującej wnioski dotyczący uzyskania numeru EORI w imieniu przedsiębiorcy, do którego załącznikiem było upoważnienie i dokumenty rejestrowe kontrahenta, możliwe będzie powołanie się w składanej Karcie Rejestracji na ww. wykazy, bez potrzeby załączania upoważnienia i dokumentów kontrahenta.

O rejestrację firmy w PDR będzie mógł wystąpić również upoważniony pracownik firmy lub ewentualnie inna, odpowiednio upoważniona, osoba fizyczna.

Nie zmienia to faktu, że „Oświadczenie dot. Instrukcji” z Załącznika nr 5 podpisuje mocodawca (podmiot reprezentowany).

10. We wstępie niniejszej instrukcji zapisano również, że do Karty Rejestracji (firmy) należy załączyć aktualny dokument rejestrowy. Ogólnie rzecz biorąc w przypadku większości spółek będą to KRS-y, a w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą lub spółek cywilnych będą to zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, ewentualnie zaświadczenia o zmianie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. Jak aktualne powinny być te poszczególne dokumenty? Czy dalej podtrzymuje się, że np. KRS powinien być nie starszy niż 6 miesięcy? Czy podobna zasada obowiązywać będzie w przypadku innych dokumentów, tj. wpisów do ewidencji działalności, zaświadczenia o nadanym nr REGON itp? Czy należy załączyć dokument rejestrowy, jeżeli w ewidencji W05, czy EORI znajdują się dokumenty nieaktualne tzn. starsze jak 6 miesięcy.

„Aktualny dokument” oznacza, że w chwili składania wniosku zainteresowany podmiot ma obowiązek załączyć dokument, który jest ważny i zawiera dane aktualne na dzień złożenia wniosku. Podmiot ten ponosi odpowiedzialność za ważność i prawdziwość przekazywanych organowi celnemu dokumentów, a organ celny, przy braku dowodów przeciwnych, przyjmuje, że jest to dokument aktualny.

Sporządzono w Departamencie Polityki Celnej,

Warszawa, 28.06.2010 r.